

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 05-02-04- 040/24-8743/2

Podgorica, 31.03.2025.godine

Za: MINISTARSTVO EKONOMSKOG RAZVOJA, Rimski trg 46, Podgorica

gospodinu, Niku Gjelošhaju, ministru

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o kreditno - grantnom fondu Crne Gore

Veza: Vaš akt br. 05-305/25-512/14 od 28.03.2025. godine

Poštovani gospodine Gjelošhaj,

Povodom *Predloga zakona o kreditno - grantnom fondu Crne Gore*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga zakona i pripremljeni Izveštaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Kako je navedeno, potrebno je obezbijedjivanje sredstava tokom vremenskog perioda 2025-2026 u ukupnom iznosu od 10.600.000,00€ za početni kapital Fonda. Za 2025. godinu potrebna su sredstva u iznosu od 5.600.000,00€, dok su za 2026. godinu potrebna sredstva u iznosu od 5.000.000,00€.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija u načelu nema primjedbi na Predlog zakona o kreditno - grantnom fondu Crne Gore i da se sredstva u iznosu od 5.600.000,00 € potrebna za navedene namjene u 2025. godini obezbijede iz sredstava Tekuće budžetske rezerve, uz napomenu da će sredstva za ove namjene u narednim godinama biti predmet razmatranja prilikom izrade godišnjih zakona o budžetu.

Nadalje, kako je članom 43 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, propisano da je za korišćenje sredstava tekuće budžetske rezerve potrebna prethodna saglasnost Vlade, napominjemo da je predmetni materijal potrebno uputiti Vladi Crne Gore na dalje razmatranje.

S poštovanjem,

Kontakt osobe:

mr Ivana Radojičić, Direktor za finansijski sistem i koordinaciju politika, ivana.radojicic@mif.gov.me;
Slađana Špadijer, Direktor za državni budžet, sladjana.spadijer@mif.gov.me.

ZAKON O KREDITNO-GARANTNOM FONDU CRNE GORE

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuje se način i postupak izdavanja garancija kreditnim institucijama, lizing društvima, faktoring društvima i mikrokreditnim finansijskim institucijama (u daljem tekstu: davaoci kredita), kao i osnivanje, djelatnost i poslovanje Kreditno-garantnog fonda Crne Gore (u daljem tekstu: Fond), u skladu sa ekonomskim politikama Vlade Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada).

Davaoci i korisnici kredita

Član 2

Radi olakšanog pristupa dobijanja kreditnih sredstava korisnicima kredita, Fond obezbjeđuje davaocima kredita garanciju za izdavanje tih kredita, pod uslovima propisanim ovim zakonom.

Davaoci kredita, u smislu ovog zakona, su kreditne institucije, lizing društva, faktoring društva i mikrokreditne finansijske institucije, kojima je Centralna banka Crne Gore (u daljem tekstu: Centralna banka) izdala dozvolu za rad u skladu sa zakonom kojim se uređuju kreditne institucije, odnosno zakonom kojim se uređuje finansijski lizing, faktoring, otkup potraživanja, mikrokreditiranje i kreditno-garantni poslovi.

Kredit, u smislu ovog zakona, podrazumijeva kratkoročni i dugoročni kredit, kreditne linije, finansijski lizing i faktoring koji davalac kredita odobrava korisniku kredita.

Korisnici kredita, u smislu ovog zakona, su fizička lica koja obavljaju privrednu djelatnost na osnovu upisa u registar organa uprave nadležnog za određenu djelatnost, kao i preduzetnici, mikro, mala i srednja preduzeća u smislu zakona kojim se uređuje računovodstvo.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 3

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

II. POSTUPAK PRISTUPANJA GARANCIJAMA FONDA

Podnošenje prijave

Član 4

Davaoci kredita mogu da podnesu prijavu Fondu za pristupanje garancijama Fonda.

Uz prijavu iz stava 1 ovog člana, davaoci kredita dostavljaju:

- 1) godišnje i kvartalne iskaze o finansijskoj poziciji i iskaz o ukupnom rezultatu za prethodne tri godine;
- 2) godišnji izvještaj o eksternoj nezavisnoj reviziji sa revizorskim mišljenjem o finansijskim iskazima i izvještaj menadžmenta za posljednje tri poslovne godine, u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo;

- 3) podatke i informacije o trenutnom kreditnom portfoliju, uključujući veličinu ukupnog kreditnog portfolija u eurima i broj kredita, veličinu kreditnog portfolija za mikro, mala i srednja preduzeća u eurima i broj kredita, procenat nekvalitetnih kredita za ukupni kreditni portfolio i procenat nekvalitetnih kredita za kreditni portfolio mikro, malih i srednjih preduzeća.

Fond je dužan da u roku od 30 dana od dana prijema prijave iz stava 1 ovog člana donese odluku.

Protiv odluke Fonda iz stava 3 ovog člana može se podnijeti tužba kod nadležnog suda.

Zaključivanje ugovora o garanciji

Član 5

Ako su ispunjeni uslovi za pristup garanciji Fonda davalac kredita dužan je da u roku od 15 dana od dana prijema odluke iz člana 4 stav 3 ovog zakona zaključi ugovor o garanciji sa Fondom.

Ugovorom iz stava 1 ovog člana uređuju se odnosi između Fonda i davaoca kredita.

Ugovor iz stava 1 ovog člana sadrži: uslove za izdavanje garancije za kredit, maksimalno garantovani iznos i rok važenja garancije, postupak za obezbjeđenje kredita garancijom, plaćanje naknada Fondu za garanciju od strane davaoca kredita i način mijenjanja tih naknada, utvrđivanje garantovanog događaja i postupka isplate za garantovane događaje, uslove za ustupanje potraživanja i način naplate tog potraživanja i druge podatke neophodne za zaključivanje tog ugovora.

III. KORIŠĆENJE GARANCIJE

Zahtjev za obezbjeđenje kredita garancijom

Član 6

Davalac kredita dužan je da, u roku od pet radnih dana od dana zaključenja ugovora sa korisnikom kredita, preko upravljačkog informacionog sistema Fonda, podnese zahtjev za obezbjeđenje tog kredita garancijom.

Fond će preko upravljačkog informacionog sistema Fonda provjeriti i potvrditi ispunjavanje uslova iz člana 4 stav 2 ovog zakona.

Davaoci kredita prilikom podnošenja zahtjeva, kao i tokom čitavog trajanja garancije odgovaraju za ispunjenost sljedećih uslova, i to da:

- 1) je davalac kredita već odobrio i potpisao ugovor o kreditu sa korisnikom kredita;
- 2) kredit za koji davalac kredita traži garanciju je novi kredit, a ne već postojeći kredit i da ne predstavlja restrukturiranje ili refinansiranje prethodno postojećeg kredita;
- 3) kredit ne prelazi maksimalnu vrijednost glavnice iz člana 8 ovoga zakona i maksimalnu glavicu utvrđenu ugovorom o garanciji, a iznos procenta garancije ne prelazi maksimalni procenat garancija iz ovog zakona i ugovora o garanciji;
- 4) zbir iznosa svih kredita za istog korisnika kredita i njegova povezana lica iz člana 8 stav 4 ovog zakona ne prelazi maksimalnu vrijednost glavnice koja je utvrđena ovim zakonom;
- 5) kredit ispunjava uslove koji su predviđeni ugovorom o garanciji;
- 6) kredit se ne koristi za:
 - proizvodnju i prodaju oružja i vojne opreme,
 - organizovanje igara na sreću,
 - proizvodnju duvana i alkoholnih pića, osim proizvodnje vina i piva,

- proizvodnju i promet proizvoda ili aktivnosti koje se smatraju nezakonitim ili štetnim po okolinu i opasnim za ljudsko zdravlje ili djelatnosti koje su zakonom ili međunarodnim konvencijama zabranjene,
- druge djelatnosti utvrđene opštim aktima Fonda, ugovorom o garanciji i ugovorima o finansiranju između Fonda i međunarodnih finansijskih institucija i međunarodnih donatora, u skladu sa međunarodnim standardima.

Izuzetno od stava 3 tačka 2 ovog člana do 30% sredstava novog kredita za koji treba da se izda garancija može se iskoristiti za otplatu već postojećeg kredita uz prethodno odobrenje Fonda.

Ako su ispunjeni uslovi iz stava 3 ovog člana Fond će izdati garanciju.

Ako Fond nakon izdavanja garancije utvrdi da jedan ili više uslova iz stava 3 ovog člana nijesu ispunjeni, Fond može povući izdatu garanciju.

Naknade za garancije

Član 7

Davaoci kredita plaćaju Fondu naknadu za izdavanje garancije.

Naknade iz stava 1 ovog člana koriste se za operativne troškove Fonda, rezerve i isplate po garancijama koje se potražuju zbog nenaplaćene glavnice po garantovanim kreditima.

Iznos naknada iz stava 1 ovog člana i postupci naplate naknada utvrđuju se ugovorom o garanciji.

Davalac kredita dužan je da u roku od tri radna dana od dana obezbjeđenja garancije iz člana 6 stav 5 ovog zakona uplati Fondu naknadu za izdavanje garancije u visini utvrđenoj ugovorom o garanciji.

Davalac kredita dužan je da kvartalno Fondu uplaćuje naknadu za održavanje garancije koja je navedena u ugovoru o garanciji do prestanka važenja garancije, nastupanja garantovanog događaja ili u drugom slučaju predviđenom ugovorom o garanciji.

Iznos naknade za izdavanje garancije i kvartalne naknade obračunava se na osnovu salda garantovanog iznosa u trenutku plaćanja te naknade.

Ako korisnik kredita prijevremeno otplati kredit nakon plaćanja kvartalne naknade za garanciju, davalac kredita nema pravo da od Fonda zahtijeva povraćaj plaćenih iznosa kvartalne naknade za održavanje garancije.

Radi obezbjeđenja održivosti Fonda i smanjenja rizika, Fond može da vrši izmjene naknada za izdavanje garancije i kvartalnih naknada za održavanje garancije za garancije koje će biti izdate nakon promjene naknada.

Maksimalni iznos garancije i koeficijent multiplikacije

Član 8

Fond može davaocu kredita da izda garanciju do visine garantovanog iznosa koji predstavlja maksimalni procenat garancije neotplaćene glavnice kredita koji se pokriva garancijom, a koji iznosi najviše 50 % neotplaćene glavnice kredita.

Ukupan garantovani iznos iz stava 1 ovog člana ne može da pređe 2,5% kapitala Fonda, niti može da pređe novčani iznos od 250.000,00 eura za pojedinačni kredit ili za pojedinačnog korisnika kredita i povezana lica.

Ukupan iznos neizmirenih garancija izdatih od strane Fonda svim davaocima kredita u odnosu na kapital Fonda, predstavlja koeficijent multiplikacije Fonda i isti ne može biti veći od 5.

Povezanim licima iz stava 2 ovog člana smatraju se dva ili više pravnih i/ili fizičkih lica između kojih postoji najmanje jedan od sljedećih oblika povezanosti, i to:

- 1) jedno lice ima učešće u kapitalu ili glasačkim pravima u drugom licu od najmanje 20%;
- 2) dva ili više lica su kontrolisana od trećeg lica, na način što treće lice, samostalno ili sa povezanim licem, u tim licima ima učešće u kapitalu ili glasačkim pravima od 50% ili više, ili ima mogućnost ostvarivanja preovlađujućeg uticaja na odlučivanje, poslovnu politiku, odnosno strategiju rada tih lica bez obzira na visinu učešća u kapitalu;
- 3) dva ili više lica su članovi porodice (bračni, odnosno vanbračni supružnik, partner u životnom partnerstvu lica istog pola, djeca i druga lica koja sa tim licem žive u porodičnom domaćinstvu).

Izuzetno od stava 1 ovog člana, Fond davaocu kredita može da izda garanciju do visine 80% neotplaćene glavnice kredita, ako je to opravdano radi sprječavanja negativnih posljedica nastalih usljed ozbiljnih poremećaja na tržištu, a prethodno utvrđenih od strane Vlade i odobrenih od strane Upravnog odbora Fonda, na privremeni period i za korisnike kredita na koje je negativno uticao poremećaj tržišta.

IV. NASTANAK GARANTOVANOG DOGAĐAJA

Postupak podnošenja zahtjeva za isplatu sredstava po garanciji

Član 9

Davalac kredita može da podnese zahtjev za isplatu sredstava po osnovu garancije, ako:

- korisnik kredita nije otplatio kredit u skladu sa ugovorom o kreditu sa davaocem kredita,
- je davalac kredita pokrenuo raspoložive postupke prinudnog izvršenja i naplate u skladu sa zakonom kojim se uređuje naplata potraživanja.

Fond provjerava zahtjev iz stava 1 ovog člana, odluku davaoca kredita da kredit stavi pod garanciju i da li kredit ispunjava uslove iz ugovora o garanciji da bi bio obezbijeđen garancijom.

Ako je zahtjev iz stava 1 ovog člana potpun i uredan Fond donosi rješenje o isplati sredstava u roku od deset radnih dana od dana prijema zahtjeva.

Ako zahtjev iz stava 1 ovog člana nije potpun i uredan Fond će u roku od pet dana od dana prijema tog zahtjeva, zahtjevati od podnosioca zahtjeva da nedostatke otkloni i odrediti mu rok u kojem je dužan da to učini.

Ako podnosilac zahtjeva otkloni nedostatke u određenom roku smatraće se da je zahtjev bio uredan od njegovog podnošenja.

Ako podnosilac zahtjeva ne otkloni nedostatke u određenom roku Fond će u roku od sedam dana od dana isteka roka iz stava 4 ovog člana rješenjem odbiti zahtjev.

Fond donosi rješenje o odbijanju zahtjeva za isplatu sredstava po osnovu garancije, ako utvrdi da:

- 1) je davalac kredita postupao, odnosno postupa suprotno ovom zakonu, odnosno ugovoru o garanciji;
- 2) davalac kredita nije prethodno pokrenuo sve predviđene postupke prinudnog izvršenja i naplate i iskoristio sva raspoloživa sredstva obezbjeđenja koja su primjenjiva na konkretan kredit;
- 3) Fond nije unaprijed odobrio restrukturiranje, reprogram ili dogovoreno izmirenje kredita;
- 4) je davalac kredita pogrešno predstavio ispunjenost uslova za odobrenje kredita iz člana 6 stav 3 ovog zakona;

- 5) kredit stavljen pod garanciju nije ispunjavao uslove za garanciju utvrđene ovim zakonom, odnosno ugovorom o garanciji.

Fond je dužan da, u roku od deset radnih dana od dana donošenja rješenja o isplati sredstava, isplati iznos koji je odobren ugovorom o garanciji.

Pravo na prigovor

Član 10

Davalac kredita može da izjavi prigovor Fondu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja iz člana 9 st. 3 i 5 ovog zakona.

Fond je dužan da odluči po prigovoru iz stava 1 ovog člana u roku od 30 dana od dana prijema prigovora.

Protiv rješenja kojim je Fond odlučio po prigovoru iz stava 1 ovog člana može se podnijeti tužba kod nadležnog suda.

Naknadna naplata potraživanja

Član 11

Nakon isplate sredstava Fonda davaocu kredita po zahtjevu iz člana 9 st. 3 i 5 ovog zakona, davalac kredita će nastaviti sa postupcima naplate potraživanja po osnovu kredita.

Davalac kredita dužan je da u roku od sedam dana od dana naplate potraživanja prenese naknadno naplaćena potraživanja Fondu srazmjerno procentu garancije, u skladu sa ugovorom o garanciji.

V. KREDITNO-GARANTNI FOND CRNE GORE

Osnivanje i pravni oblik organizovanja Fonda

Član 12

Fond je nezavisno i neprofitno pravno lice koje osniva Vlada na neodređeno vrijeme.

Naziv Fonda je: "Kreditno-garantni fond Crne Gore".

Naziv Fonda na engleskom jeziku je: "Montenegro Credit Guarantee Fund".

Sjedište Fonda je u Podgorici.

Fond se ne upisuje u Centralni registar privrednih subjekata.

Djelatnosti Fonda

Član 13

Djelatnost Fonda je:

- 1) izdavanje garancija davaocima kredita za kredite korisnika kredita;
- 2) investiranje sredstava u depozite i obveznice i druge investicione instrumente na domaćem i međunarodnom finansijskom tržištu.

Početni kapital

Član 14

Početni kapital Fonda koji obezbjeđuje Vlada iznosi 10.600.000,00 eura od čega će se 600.000,00 eura koristiti za početne troškove i operativne rashode Fonda.

Kapital

Član 15

Kapital Fonda sastoji se od:

- 1) početnog kapitala;
- 2) neopozivih donacija ili grantova datih Fondu;
- 3) neraspoređenog viška iz prethodnih godina; i
- 4) drugih izvora sredstava propisanih Statutom Fonda.

Kapital Fonda je isključiva trajna imovina Fonda.

Prihodi dobijeni od kapitala Fonda biće vlasništvo Fonda i koristiće se od strane Fonda za njegove namjene i neće se distribuirati izvan Fonda.

Minimalni kapital

Član 16

Minimalni kapital Fonda iznosi 5.000.000,00 eura.

Fond će pratiti svoj portfolio izdatih garancija i učinka svog portfolija, radi održavanja kvaliteta portfolija, održavanja koeficijenta multiplikacije u propisanim granicama i postizanja svoje održivosti.

U slučaju da postoji rizik da kapital padne ispod minimalnog kapitala ili da bude ugrožena likvidnost Fonda ili ako koeficijent multiplikacije bude preko 5, Izvršni direktor Fonda dužan je da:

- 1) smanji limite za izdavanje garancija; i/ili
- 2) poveća naknade za izdavanje garancija davaocima kredita sa rastućim udjelom nekvalitetnih kredita; i/ili
- 3) u slučaju umanjjenja minimalnog kapitala, prestane da izdaje nove garancije sve dok koeficijent multiplikacije ne bude manji od 5; i/ili
- 4) prikupi dodatni kapital.

Investiciona politika Fonda

Član 17

Fond može ulagati svoj kapital i rezerve u:

- 1) hartije od vrijednosti koje je izdala Crna Gora, država članica Evropske unije ili za koje garantuje Crna Gora ili država članica Evropske unije;
- 2) hartije od vrijednosti koje je izdala kreditna institucija, finansijska institucija, odnosno država koja nije navedena u tački 1 ovog stava, koji su investicioni razred sa S&P/Fitch rejtingom A, AA ili AAA, ili Moody's rejtingom A, Aa ili Aaa;
- 3) depoziti u stranim centralnim bankama i stranim kreditnim institucijama sa S&P/Fitch rejtingom A, AA ili AAA, ili Moody's rejtingom A, Aa ili Aaa;
- 4) depoziti ili instrumenti u Centralnoj banci Crne Gore ili kreditnim institucijama licenciranim od strane Centralne banke za prijem depozita;
- 5) drugu imovinu koju odobri Ministarstvo finansija i Upravni odbor.

Bliži uslovi i način ulaganja sredstava propisuju se Statutom Fonda i politikom ulaganja.

Odgovornost

Član 18

Fond za svoje obaveze odgovara svojom imovinom.

Organi Fonda

Član 19

Organi Fonda su Upravni odbor i Izvršni direktor.

Upravni odbor

Član 20

Upravni odbor imenuje i razrješava Vlada na period od četiri godine.

Isto lice može biti izabrano za člana Upravnog odbora najviše dva puta.

Upravni odbor čini pet članova, i to:

- 1) predstavnik organa državne uprave nadležnog za poslove ekonomije;
- 2) predstavnik organa državne uprave nadležnog za poslove finansija;
- 3) tri nezavisna člana koji se biraju putem javnog poziva.

Predstavnike iz stava 3 tač. 1 i 2 predlaže starješina organa državne uprave nadležnog za poslove ekonomije i organa državne uprave nadležnog za poslove finansija.

Javni poziv za izbor nezavisnih članova Upravnog odbora raspisuje Fond, izuzev prvog Javnog poziva koga raspisuje Vlada.

Prilikom raspisivanja javnog poziva za izbor nezavisnih članova Vlada i donatori će obrazovati komisiju za izbor nezavisnih članova (u daljem tekstu: Komisija).

Komisiju čine predstavnik organa državne uprave nadležnog za poslove ekonomije, koji je i predsjedavajući Komisije, predstavnik organa državne uprave nadležnog za poslove finansija i tri predstavnika iz reda međunarodnih institucija, odnosno donatora koje su obezbijedile grantove kapitala Fondu ili iz reda međunarodnih institucija, odnosno donatora koje su finansijski podržale osnivanje i razvoj Fonda.

Komisija razmatra uslove za izbor kandidata i dostavlja ih Fondu u roku od 60 dana od dana raspisivanja javnog poziva.

Fond će Komisiji dostaviti spisak kandidata koji ispunjavaju uslove za izbor članova Upravnog odbora.

Komisija će nakon provjere ispunjenosti uslova iz člana 21 ovog zakona, odabrati tri najbolja kandidata za izbor nezavisnih članova Upravnog odbora.

Članove Upravnog odbora iz stava 10 ovog člana imenuje Vlada.

Uslovi za imenovanje članova Upravnog odbora

Član 21

Član Upravnog odbora iz člana 20 stav 3 tačka 1 i 2 može da bude lice koje pored opštih uslova u skladu sa opštim propisima o radu, ispunjava i posebne uslove i to da ima:

- 1) VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja;
- 2) najmanje pet godina radnog iskustva u nivou tražene kvalifikacije obrazovanja u oblasti ekonomije, odnosno finansija.

Uslovi za imenovanje nezavisnih članova Upravnog odbora

Član 22

Nezavisni član Upravnog odbora može da bude lice koje pored opštih uslova u skladu sa opštim propisima o radu, ispunjava i posebne uslove, i to da ima:

- 1) VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja;
- 2) najmanje dvije godine iskustva na rukovodećim pozicijama i najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima koji odgovaraju poslovima Fonda, i to:
 - jedan član iz oblasti bankarstva ili finansija;
 - jedan član iz oblasti računovodstva ili revizije; i
 - jedan član iz oblasti privrednog ili poslovnog prava.

Član Upravnog odbora ne može biti lice:

- 1) u odnosu na čiju imovinu je sprovedeno izvršenje u značajnijem obimu ili je bio vlasnik značajnog učešća ili rukovodilac u društvu nad kojim je u posljednjih pet godina otvoren stečajni postupak;
- 2) koji je zaposleni ili član upravnog ili nadzornog odbora davaoca kredita;
- 3) koji je bio na višim rukovodnim pozicijama kod davaoca kredita ili u drugom privrednom društvu u vrijeme kada je nad tim pravnim licem pokrenut stečajni postupak;
- 4) kome je pravosnažnom odlukom nadležnog suda izrečena mjera bezbjednosti ili zaštitna mjera zabrane obavljanja poziva, djelatnosti ili dužnosti;
- 5) protiv koga je pokrenut krivični postupak po službenoj dužnosti;
- 6) koji je pravosnažno osuđen za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje funkcije člana Upravnog odbora;
- 7) kome je izrečena mjera nadležnog regulatornog organa zbog nepostupanja u skladu sa zakonom;
- 8) koji ima značajno učešće u davaocu kredita ili društvu povezanom sa davaocem kredita ili kroz zajedničko djelovanje;
- 9) koje je u posljednjih 12 mjeseci bilo na poziciji ili radnom mjestu koji u skladu sa važećim propisima ispunjavaju uslove da se to lice smatra javnim funkcionerom ili istaknutim članom političke partije koja djeluje u Crnoj Gori;
- 10) koje je zasnovalo radni odnos u državnom organu, u skladu sa zakonom kojim se uređuju državni službenici i namještenici, odnosno koje je zasnovalo radni odnos u organu lokalne samouprave, stručnoj službi i posebnoj službi u skladu sa zakonom kojim se uređuje lokalna samouprava.

Uslov iz stava 2 tačka 8 ovog člana ne odnosi se na članove Upravnog odbora iz reda predstavnika organa državne uprave nadležnog za poslove ekonomije i predstavnika organa državne uprave nadležnog za poslove finansija.

Nadležnost Upravnog odbora

Član 23

Upravni odbor:

- 1) imenuje Izvršnog direktora Fonda;
- 2) uspostavlja sistem za upravljanje rizicima u skladu sa članom 30 ovog zakona;
- 3) zahtjeva nove grantove kapitala od međunarodnih finansijskih institucija i donatora, i po potrebi, pribavlja saglasnost Vlade za nove grantove kapitala;
- 4) utvrđuje strukturu i sastav zaposlenih Fonda i politike naknada i zarada zaposlenih i Izvršnog direktora na osnovu poslovnog plana;
- 5) odlučuje o prijavi davalaca kredita za pristupanje garancijama Fonda;
- 6) usvaja tekst nacrtu ugovora o garanciji, kao i izmjene tog ugovora;
- 7) daje ovlašćenje Izvršnom direktoru da zaključi i sprovodi zaključene ugovore o garancijama odobrene od strane Upravnog odbora, u skladu sa članom 28 stav 1 tačka 6 ovog zakona;
- 8) odlučuje o sticanju, držanju i raspolaganju imovinom Fonda;
- 9) usvaja politike, procedure, pravila, naloge i smjernice za upravljanje i rad Fonda;
- 10) usvaja i vrši izmjene statuta i drugih opštih akata Fonda;
- 11) usvaja poslovnik o radu Upravnog odbora;
- 12) usvaja poslovni i finansijski plan, godišnji budžet, investicionu politiku i kreditne izvještaje Fonda;
- 13) daje preporuke za izmjenu ovog zakona na osnovu iskustva u radu i njegovoj primjeni;
- 14) imenuje eksterne revizore Fonda;
- 15) odobrava odluku o uzimanju zajmova;

- 16) odlučuje po prigovoru na rješenje iz člana 9 st. 3 i 5 ovog zakona;
- 17) odobrava ulazak u aranžmane osiguranja ili regarancije, odnosno su-garancije;
- 18) donosi statut, poslovnik o radu /ili druga opšta akta kojim se uređuje postupak i način izdavanja garancije, na osnovu kojeg se zaključuje ugovor o garanciji, u skladu sa zakonom kojim se uređuje kontrola državne pomoći;
- 19) bliže utvrđuje proceduru i uslove za prijavu davaoca kredita Fondu u skladu sa članom 5 ovog zakona;
- 20) obavlja druge poslove u skladu ovim zakonom, Statutom i/ili opštim aktima Fonda.

Razrješenje Upravnog odbora

Član 24

Član Upravnog odbora razrješava se dužnosti, ako:

- 1) je nepodoban ili postao nepodoban da obavlja funkciju u Upravnom odboru, u smislu člana 21 stav 3 ovog zakona;
- 2) je bez opravdanja odsustvovao sa tri uzastopne sjednice Upravnog odbora;
- 3) postupa suprotno statutu i zakonu;
- 4) na lični zahtjev.

Član Upravnog odbora razrješava se dužnosti i u slučaju ako je učestvovao u djelatnostima koje nijesu u skladu sa standardima integriteta utvrđenim poslovnikom o radu Upravnog odbora.

Odluku o razrješenju člana Upravnog odbora donosi Vlada.

Vlada može razriješiti Upravni odbor ako:

- 1) se ukupni kapital Fonda smanjio za više od 20%;
- 2) Fond nakon prve tri godine rada ne bude u mogućnosti da pokrije svoje troškove poslovanja i zahtjeve za isplatu garancija sopstvenim prihodima;
- 3) koeficijent multiplikacije prelazi maksimalno dozvoljeni koeficijent iz člana 8 stav 3 ovog zakona.

U slučaju razrješenja Upravnog odbora, Vlada će imenovati nove članove Upravnog odbora u skladu sa članom 21 ovog zakona.

Za svoj rad član Upravnog odbora odgovoran je Vladi.

Članu Upravnog odbora prestaje funkcija prije isteka vremena na koje je imenovan ostavkom ili razrješenjem.

Član Upravnog odbora podnosi pisanu ostavku 60 dana prije podnošenja ostavke predsjedniku Upravnog odbora.

Predsjedavajući Upravnog odbora podnosi pisanu ostavku 60 dana prije podnošenja ostavke organu državne uprave nadležnom za poslove ekonomije.

U slučaju iz stava 8 ovog člana Vlada imenuje novog člana Upravnog odbora u skladu sa članom 20 ovog zakona.

Odbor za rizike i Revizorski odbor

Član 25

Upravni odbor imenuje Odbor za rizike i Revizorski odbor koji odgovaraju Upravnom odboru.

Odbori iz stava 1 ovog člana sastaju se kvartalno, a po potrebi i češće.

Odbori iz stava 1 ovog člana imaju po tri člana.

Dva od tri člana odbora iz stava 1 ovog člana su članovi Upravog odbora koji se biraju većinom glasova članova Upravnog odbora.

Jedan član odbora iz stava 1 ovog člana će biti nezavisan od Upravnog odbora i Fonda i posjeduje stručnost u obavljanju poslova koji se odnose na upravljanje

rizicima ako je u Odboru za rizike, odnosno u računovodstvu i reviziji, ako je u Revizorskom odboru.

Kandidati za nezavisnog člana moraju posjedovati pored opštih uslova u skladu sa opštim propisima o radu i posebne uslove, i to:

- 1) VII1 nivo klasifikacije obrazovanja;
- 2) najmanje pet godina radnog iskustva u nivou tražene kvalifikacije obrazovanja u oblasti revizije ili računovodstva.

Izvršni direktor Fonda

Član 26

Izvršnog direktora imenuje Upravni odbor na period od pet godina, a isto lice može biti direktor najviše dva puta.

Kandidati za izvršnog direktora biraju se putem javnog poziva.

Javni poziv za izbor Izvršnog direktora raspisuje Fond, izuzev prvog Javnog poziva koga raspisuje Upravni odbor.

Upravni odbor većinom glasova odlučuje o izboru Izvršnog direktora u skladu sa članom 27 ovog zakona.

Uslovi za imenovanje Izvršnog direktora

Član 27

Izvršni direktor može biti lice koje pored opštih uslova u skladu sa opštim propisima o radu, ispunjava i sljedeće posebne uslove, i to da ima najmanje:

- 1) VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja u oblasti finansija ili bankarstva, i
- 2) deset godina radnog iskustva na poslovima u oblasti finansija i bankarstva, od čega najmanje tri godine na rukovodnoj poziciji u tim oblastima.

Izvršni direktor Fonda ne može biti lice:

- 1) trenutno zaposleno kod davaoca kredita, koje je član organa upravljanja i/ili stalnih organa davaoca kredita ili konsultant davaoca kredita, ili je bio angažovan po tom osnovu u prethodnih 12 mjeseci;
- 2) u odnosu na čiju imovinu je sprovedeno izvršenje u značajnijem obimu ili je bio vlasnik značajnog učešća ili rukovodilac u društvu nad kojim je u posljednjih pet godina otvoren stečajni postupak;
- 3) koje je bilo na višim rukovodnim pozicijama kod davaoca kredita ili drugom privrednom društvu u vrijeme kada je nad tim pravnim licem pokrenut stečajni postupak;
- 4) kome je pravosnažnom odlukom nadležnog suda izrečena mjera bezbjednosti ili zaštitna mjera zabrane obavljanja poziva, djelatnosti ili dužnosti;
- 5) protiv koga je pokrenut krivični postupak po službenoj dužnosti;
- 6) koji je pravosnažno osuđen za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje funkcije Izvršnog direktora;
- 7) kome je izrečena mjera nadležnog regulatornog organa zbog nepostupanja u skladu sa propisima kojima se uređuju bankarske i finansijske ili djelatnosti osiguranja ili djelatnosti u vezi sa hartijama od vrijednosti;
- 8) koje ima značajno učešće u davaocu kredita ili društvu povezanom sa davaocem kredita ili kroz zajedničko djelovanje;
- 9) koje je bračni, odnosno vanbračni supružnik, partner u životnom partnerstvu lica istog pola, ili srodnik po pravoj ili pobočnoj liniji do drugog stepena srodstva člana Upravnog odbora.

Nadležnost Izvršnog direktora

Član 28

Izvršni direktor:

- 1) predstavlja i rukovodi poslovima Fonda i sprovodi politike Upravnog odbora;
- 2) daje preporuke Upravnom odboru u vezi sa unapređenjem poslovanja Fonda i usaglašenosti poslovanja sa ovim zakonom i drugim važećim propisima;
- 3) priprema i predlaže poslovni i finansijski plan, kao i visinu naknada za davaoce kredita i dostavlja godišnji finansijski izvještaj na usvajanje;
- 4) priprema i dostavlja na usvajanje predlog investicione politike Fonda;
- 5) dostavlja na usvajanje izvještaj o poslovanju Fonda;
- 6) zaključuje i sprovodi ugovore o garancijama;
- 7) odlučuje po podnijetom zahtjevu za isplatu i odobrava isplatu sredstava po osnovu garancije koju Fond vrši, ako nastane garantovani događaj;
- 8) podnosi predlog radnji, pravila, politika, procedura, naredbi, naloga i smjernica na usvajanje Upravnom odboru;
- 9) angažuje zaposlene u skladu sa ovim zakonom i utvrđenim politikama naknada i zarada zaposlenih;
- 10) vrši pregled aktivnosti Fonda sa stanovišta procjene rizika, utvrđujući koji rizici su prihvatljivi i koji osiguravaju da su preduzeti odgovarajući koraci za umanjeње rizika, u skladu sa odredbama ovog zakona, statuta i drugih akata Fonda;
- 11) predlaže Upravnom odboru uspostavljanje sistema za upravljanje rizicima u skladu sa članom 30 ovog zakona;
- 12) predlaže Upravnom odboru strukturu i sastav zaposlenih Fonda i politike naknada i zarada zaposlenih i Izvršnog direktora, na osnovu poslovnog plana;
- 13) predlaže Upravnom odboru tekst nacrtu ugovora o garanciji, kao i izmjene tog ugovora;
- 14) vrši i druge poslove u skladu sa ovim zakonom, statutom i drugim aktima Fonda.

Razrješenje Izvršnog direktora

Član 29

Izvršni direktor može biti razriješen većinom glasova članova Upravnog odbora, ako:

- 1) se ukupni kapital Fonda smanji za više od 20%;
- 2) je nanio materijalnu, odnosno nematerijalnu štetu Fondu;
- 3) ne postupa po nalogima Upravnog odbora;
- 4) je pravosnažno osuđen na bezuslovnu kaznu zatvora u trajanju od najmanje šest mjeseci ili je pravosnažno osuđen za krivična djela koje ga čini nedostojnim za obavljanje funkcije Izvršnog direktora;
- 5) na lični zahtjev;
- 6) postupa suprotno statutu, ugovoru o radu i zakonu.

Prava, obaveze i pravne zaštite zaposlenih u Fondu

Član 30

Odredbe zakona kojim se uređuju zarade u javnom sektoru ne primjenjuju se na nezavisne članove Upravnog odbora, Izvršnog direktora i na zaposlene u Fondu.

Članovi Upravnog odbora, Izvršni direktor i zaposleni u Fondu, u sprovođenju zakonom utvrđenih ovlašćenja, ne mogu odgovarati za štetu koja bi mogla nastati prilikom obavljanja njihovih dužnosti u skladu sa zakonom, osim ako se dokaže da su određenu radnju učinili namjerno ili grubom nepažnjom.

Na prava, obaveze i odgovornosti nezavisnih članova Upravnog odbora, Izvršnog direktora i zaposlenih u Fondu primijenjuju se opšti propisi o radu.

Sistem upravljanja rizicima i sistem interne kontrole

Član 31

Radi efikasnosti i djelotvornosti poslovanja, kao i procjene kontrole rizika prilikom obavljanja djelatnosti, Upravni odbor dužan je da uspostavi sistem upravljanja rizicima i sistem interne kontrole.

Sistem upravljanja rizicima obuhvata procedure za:

- 1) identifikaciju, mjerenje nivoa i procjenu rizika;
- 2) upravljanje rizikom;
- 3) procjenu i kontrolisanje rizika povezanih sa garantovanim kreditima; i
- 4) izvještavanje u skladu sa članom 33 ovog zakona.

Sistem interne kontrole uspostavlja se radi:

- 1) obezbjeđivanja kontinuirane procjene i adekvatnog funkcionisanja sistema interne kontrole;
- 2) uspostavljanja i razvijanja procedura za identifikaciju, procjenu, kontrolu i ograničavanje većih rizika u poslovanju;
- 3) utvrđivanja efikasne organizacione strukture Fonda;
- 4) definisanja ovlašćenja i odgovornosti na svim nivoima;
- 5) uspostavljanja efikasnog informacionog sistema koji će biti u funkciji sistema interne kontrole;
- 6) postavljanja smjernica za stalni nadzor i periodičnu kontrolu djelotvornosti, razvoja i unapređenja sistema interne kontrole.

Sistem interne kontrole prvenstveno obuhvata kontrolu upravljanja i kontrolu računovodstva.

Kontrola upravljanja obuhvata:

- 1) uspostavljanje, praćenje i razvoj organizacione strukture Fonda, uključujući pojedinačne obaveze i ovlašćenja;
- 2) nadzor nad procedurama i evidencijama u vezi sa donošenjem odluka o poslovnim transakcijama na svim nivoima upravljanja.

Kontrola računovodstva obuhvata, naročito, kontrolu usklađenosti sa planovima, politikama i procedurama koje obezbjeđuju:

- 1) izvršenje svih poslovnih transakcija u skladu sa odlukama Upravnog odbora i Izvršnog direktora;
- 2) blagovremeno i tačno knjigovodstveno evidentiranje poslovnih transakcija koje omogućava izradu finansijskih izvještaja u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo.

Fond je dužan da rizike kojima je izložen u svom poslovanju svodi na najmanju mjeru, rukovodeći se principima sigurnosti, solventnosti, likvidnosti, disperzije rizika i očuvanja realne vrijednosti kapitala.

Minimalne standarde za upravljanje rizicima iz stava 1 ovog člana propisuje Centralna banka.

Finansijsko izvještavanje

Član 32

Finansijska godina Fonda je kalendarska godina.

Finansijski iskazi Fonda vode se i pripremaju u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo.

Upravni odbor dužan je da finansijske iskaze objavi na internet stranici Fonda, u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo.

Upravni odbor kvartalne finansijske iskaze, kvartalne izvještaje o kreditnom portfoliju, godišnje finansijske iskaze i izvještaj o godišnjoj eksternoj reviziji dostavlja Vladi na upoznavanje i Centralnoj banci.

Izveštavanje Centralnoj banci

Član 33

Fond je dužan da, na zahtjev Centralne banke pored izvještaja iz člana 32 stav 4 ovog zakona, dostavi dodatne izvještaje i podatke od značaja za vršenje kontrole Fonda u skladu sa ovim zakonom.

Centralna banka može propisati vrstu, formu i sadržaj izvještaja i podataka iz stava 1 ovog člana i rokove za njihovo dostavljanje Centralnoj banci.

Eksterna revizija Fonda

Član 34

Fond je dužan da obezbijedi eksternu reviziju godišnjih finansijskih iskaza i konsolidovanih finansijskih iskaza u skladu sa zakonom kojim se uređuje revizija.

Izvršni direktor dužan je da u skladu sa zakonom kojim se uređuje revizija, pripremi i Vladi, organu državne uprave za poslove ekonomije, Upravnom odboru i Centralnoj banci dostavi:

- 1) godišnji finansijski izvještaj i konsolidovani finansijski izvještaj;
- 2) izvještaj menadžmenta o reviziji godišnjih finansijskih iskaza i konsolidovanih finansijskih iskaza.

Finansijske iskaze Fonda će revidirati nezavisni eksterni revizor sa Registrovane liste zakonskih revizora i društava za reviziju, a koga će imenovati Upravni odbor.

Isti eksterni revizor ili društvo za reviziju ne može biti angažovano duže od pet godina za redom.

Fond će objaviti godišnji izvještaj o eksternoj reviziji na svojoj internet stranici.

Fond će dostaviti izvještaj o eksternoj reviziji sa mišljenjem revizora Vladi, organu državne uprave nadležnom za poslove ekonomije Centralnoj banci i međunarodnim finansijskim institucijama ili donatorima koji su obezbijedili kapitalne grantove za Fond, u skladu sa zakonom kojim se uređuje revizija.

Dostavljanje izvještaja Fonda i saradnja

Član 35

Fond će, po potrebi da zaključi memorandum o saradnji i vrši razmjenu informacija sa institucijama značajnim za njegovo poslovanje.

Davaoci kredita dužni su da obezbijede sve potrebne informacije koje Fond zahtijeva u ugovoru o garanciji i odgovorni su za tačnost i potpunost datih informacija.

Fond je dužan da dostavi Vladi, organu državne uprave nadležnom za poslove ekonomije, Centralnoj banci i međunarodnim finansijskim institucijama i donatorima koji su obezbijedili kapitalne grantove za Fond sljedeće informacije:

- 1) izvještaj o eksternoj reviziji i mišljenje revizora iz člana 34 stav 6 ovog zakona;
- 2) kvartalne finansijske iskaze;
- 3) godišnji izvještaj o poslovanju do 15. maja tekuće za prethodnu godinu;
- 4) kvartalni i godišnji zbirni izvještaj o garantnom portfelju najkasnije 30 dana od dana završetka kvartala, za prethodni kvartal.

VI. KONTROLA FONDA

Kontrola upravljanja rizicima i funkcionisanja sistema internih kontrola

Član 36

Kontrolu upravljanja rizicima i funkcionisanja sistema internih kontrola Fonda vrši Centralna banka.

Kontrolu iz stava 1 ovog člana Centralna banka vrši:

- 1) posrednom kontrolom koja obuhvata analizu izvještaja, informacija i drugih podataka koje Fond dostavlja u skladu sa ovim zakonom ili sa kojima raspolaže Centralna banka;
- 2) neposrednom kontrolom koja obuhvata pregled poslovnih knjiga, knjigovodstvene i druge dokumentacije kod Fonda.

Kontrolu iz stava 1 ovog člana vrše lica koje Centralna banka ovlasti za vršenje tih poslova.

Centralna banka dužna je da obavijesti Fond o planiranoj neposrednoj kontroli, deset radnih dana prije početka kontrole.

Izuzetno od stava 4 ovog člana, ako iz izvještaja i informacija koje posjeduje Centralna banka proizilazi da postoje nepravilnosti koje mogu biti od značaja za sigurnost i stabilnost poslovanja Fonda neposredna kontrola može početi i bez prethodne najave.

Fond je dužan da ovlašćenim licima Centralne banke omogući nesmetano vršenje neposredne kontrole i obezbijedi odgovarajuće uslove za obavljanje te kontrole.

Neposredna kontrola

Član 37

Fond je dužan da na zahtjev Centralne banke ovlašćenom licu:

- 1) omogući da obavi neposrednu kontrolu u sjedištu Fonda i na drugim mjestima na kojima Fond obavlja poslove u vezi sa kojima se sprovodi kontrola,
- 2) omogući kontrolu i učini dostupnim poslovne knjige, drugu poslovnu dokumentaciju i administrativne ili poslovne evidencije i elektronske zapise i kontrolu informacione tehnologije i drugih pratećih tehnologija, u obimu potrebnom za obavljanje kontrole,
- 3) učini dostupnim elektronske zapise, kopije poslovnih knjiga, druge poslovne dokumentacije i administrativne ili poslovne evidencije, u pisanoj formi ili u formi elektronskog zapisa na mediju, kao i da obezbijedi odgovarajući pristup sistemu za upravljanje bazama podataka koje koristi.

Izvještaj o kontroli

Član 38

O izvršenoj kontroli Fonda sačinjava se izvještaj.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, ako se posrednom kontrolom ne utvrde nepravilnosti u poslovanju koje zahtijevaju izricanje mjera prema Fondu, ne sačinjava se izvještaj.

Fond može da dostavi Centralnoj banci primjedbe na izvještaj u roku od osam radnih dana od dana prijema tog izvještaja.

Centralna banka može neposredno da provjeri navode Fonda date u primjedbama na izvještaj o kontroli i ako ih ocijeni opravdanim, sačini dopunu izvještaja na koji Fond može da dostavi primjedbe, u roku od tri radna dana od dana prijema tih primjedbi.

Centralna banka, u roku od osam radnih dana od dana prijema primjedbi na izvještaj, odnosno dopune izvještaja o izvršenoj kontroli, u pisanom obliku obavještava Fond o njihovom prihvatanju, odnosno neprihvatanju.

Izvještaj o kontroli ima povjerljiv karakter i ne može se objavljivati bez saglasnosti Centralne banke.

Mjere u slučaju nepravilnosti

Član 39

Ako se utvrde nepravilnosti u poslovanju Fonda, Centralna banka može Fondu izreći pisano upozorenje i odrediti rok za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti.

Nepravilnostima u poslovanju Fonda, u smislu stava 1 ovog člana smatraju se:

- 1) postupanje koje nije u skladu sa propisom iz člana 31 stav 8 ovog zakona ili drugog propisa Centralne banke donijetog u skladu sa ovim zakonom;
- 2) netačno i neblagovremeno dostavljanje izvještaja Centralnoj banci.

Ako Fond u roku utvrđenom upozorenjem iz stava 1 ovog člana ne ukloni utvrđene nepravilnosti, Centralna banka o tome dostavlja izvještaj organu državne uprave nadležnom za poslove ekonomije, sa ocjenom uticaja utvrđenih nepravilnosti na sigurnost i stabilnost poslovanja Fonda.

VII. NADZOR

Nadzor nad radom Fonda

Član 40

Nadzor nad radom Fonda vrši organ državne uprave nadležan za poslove ekonomije.

VIII. PRELAZNE I ZAVRŠNA ODREDBA

Početak rada Fonda

Član 41

Vlada i donatori će obrazovati Komisiju za izbor nezavisnih članova Upravnog odbora u roku od 45 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Fond počinje sa radom imenovanjem članova Upravnog odbora, koji će se imenovati najkasnije u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Upravni odbor će donijeti Statut Fonda najkasnije u roku od 30 dana od održavanja prve sjednice Upravnog odbora.

Upravni odbor će imenovati Izvršnog direktora najkasnije u roku od 90 dana od održavanja prve sjednice Upravnog odbora.

Upravljački informacijski sistem iz člana 6 stav 1 ovog zakona buće uspostavljen u roku od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Rokovi za obezbjeđivanje kapitala Fonda

Član 42

Početni kapital Fonda u iznosu od 5.600.000,00 eura, obezbijediće se u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, a preostalih 5.000.000,00 eura obezbijediće se do 31. marta 2026. godine.

Rokovi za donošenje propisa

Član 43

Akt iz člana 31 stav 8 ovog zakona donijeće se u roku od 180 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Stupanje na snagu

Član 44

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana 16 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju pitanja od interesa za Crnu Goru.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Osnivanje Kreditno-garantnog fonda je predviđeno u okviru Mjera podrške privredi i građanima iz aprila 2021. godine kao dio Vladine ekonomske platforme za oporavak crnogorske ekonomije uslijed krize uzrokovane pandemijom COVID-19.

Pored toga, operacionalizacija, funkcionisanje i uspostavljanje institucionalne infrastrukture Kreditno-garantnog fonda u potpunosti su uslovljeni donošenjem ovog zakona, čije ubrzano usvajanje bi u velikoj mjeri doprinjelo mnogo bržem i olakšanom pristupu finansiranja onim privrednim subjektima koji u postojećim uslovima imaju ograničen ili otežan pristup kreditiranju. Ovi subjekti uključuju mikro, mala i srednja preduzeća, žene vlasnice preduzeća, preduzetnike, IKT, poljoprivredna i turistička preduzeća, koji su svi od suštinskog značaja za crnogorsku ekonomiju i zapošljavanje.

U kontekstu trenutne globalne političke i ekonomske krize, donošenje ovog zakona bi imalo pozitivne implikacije na finansiranje privrede, čime bi se stekli uslovi za dodatni rast i razvoj malog i srednjeg biznisa.

Donošenjem ovog zakona će se stvoriti pravne pretpostavke za osnivanje i početak rada Kreditno-garantnog Fonda Crne Gore, nezavisne i samostalne institucije, koja treba da unaprijedi pristup finansiranju prvenstveno preduzetnicima, mikro, malim i srednjim preduzećima, kao i ženama vlasnicama preduzeća u Crnoj Gori.

Glavni cilj ovog zakona je, da se kroz aktivnosti Fonda, podstakne i ubrza privredni razvoj Crne Gore, poveća lokalna privredna aktivnost putem davanja podrške finansiranju onim privrednim subjektima koji u postojećim uslovima imaju ograničen ili otežan pristup kreditiranju. Cilj je da se kroz ovaj mehanizam aktivira onaj segment tržišta koji ima kvalitetne projekte i programe, ali zbog nedostatka dovoljnog kolaterala za klasično finansiranje, izostanka kreditne istorije ili nekog drugog razloga koji nije u direktnoj vezi sa samim predmetom finansiranja, nije u prilici da obezbijedi eksterno finansiranje svoje aktivnosti.

Izdavanjem garancije na dio kreditnih obaveza omogućava se da kreditne institucije mogu odobriti zahtjeve za kreditiranjem koje do sada nijesu mogle, a poslovnim subjektima, krajnjim korisnicima omogućava da realizuju svoje kvalitetne poslovne planove. Na taj način odobravaju se krediti koji bez usluga Kreditno-garantnog fonda ne bi bili odobreni, a samim tim realizuje se poslovna aktivnost koja

inače ne bi bila realizovana ili bi bila realizovana uz povećane rizike. U krajnjem, usluge Kreditno-garantnog fonda i povećana poslovna aktivnost koja će biti direktno inicirana, dovešće do otvaranja hiljade novih radnih mjesta, povećanih prometa i profita, novih roba i usluga sa dodatnom vrijednošću i do poboljšanja trgovinskog bilansa, a doprinijeće i opštem rastu standarda.

Usluge Fonda će prije svega biti usmjerene na preduzetnike, mikro, mala i srednja preduzeća, IKT, turizam i fizička lica koja obavljaju privrednu djelatnost na osnovu upisa u registar organa uprave nadležnog za određenu djelatnost, kao što su poljoprivredni proizvođači iz registra poljoprivrednih gazdinstava koje vodi ministarstvo nadležno za poslove poljoprivrede, koji su prepoznati kao grupa koja ima najviše prepreka u pristupu finansiranju od strane kreditnih institucija, iz sledećih razloga:

- nijesu u mogućnosti da obezbijede dovoljan kolateral koji zahtijevaju kreditne institucije;
- imaju nedovoljno poslovnog iskustva ili kreditnu istoriju;
- nijesu u fokusu u kreditnih institucija, koje su usmjerene na srednje i velike kompanije sa solidnom kreditnom istorijom, profesionalnim menadžmentom i kolateralom u nekretninama;
- ne mogu da ispune stroge zahtjeve procjene kreditne sposobnosti i složene procedure u kreditnim institucijama;
- na tržištu skoro da nema „finansijskih anđela“ ni drugih razvijenih modela finansiranja privatnog kapitala i rizičnog kapitala za ove vrste preduzeća;
- prihodi, novčani tok i likvidnost mnogih preduzeća, su naglo opali uslijed krize uzrokovane virusom COVID-19 i u periodu nakon toga, a oporavak je usporen upravo zbog otežanog pristupa finansiranju.
- Ovo je posebno značajno, imajući u vidu da:
 - mikro, mala, srednja preduzeća čine 99,84% od ukupnog broja registrovanih privrednih subjekata u Crnoj Gori;
 - 43,00% prihoda je generisano od strane mikro i malih preduzeća;
 - 66,33% od ukupnog broja zaposlenih je zaposleno u mikro i malim preduzećima.

U isto vrijeme, likvidnost bankarskog sektora je i dalje visoka, dok je adekvatnim i pravovremenim mjerama na planu restrukturiranja kredita, nivo loših kredita zadržan na prihvatljivom nivou.

Iz navedenog se može vidjeti da postoji neusklađenost na tržištu finansiranja, kao i to da ovaj nesklad ponude i tražnje za finansiranjem nije prouzrokovao nedostatak likvidnosti na tržištu, već nivoom rizika i nemogućnošću davanja pozajmica određenim privrednim subjektima koji su prepoznati kao rizični. Kreditno garantni fond ima misiju da riješi i popuni dio ove neusklađenosti, te da jednom dijelu privrednih subjekata koji su do sada bili prepoznati kao previše rizični, omogući pristup finansiranju.

Početni kapital za osnivanje Kreditno-garantnog Fonda obezbijediće Vlada Crne Gore, za šta su obezbijeđena sredstava u Budžetu za 2025. i 2026. godinu. U osnivanju Kreditno-garantnog fonda Crne Gore posebnu ulogu ima Evropska banka za obnovu i razvoj, koja je pružila tehničku podršku Vladi Crne Gore za osnivanje jednog ovakvog Fonda. Naime, kroz plaćeni program podrške osnivanju Fonda, Vlada Crne Gore je na raspolaganju imalaiskusne eksperte koji će svojim iskustvom na osnivanju sličnih institucija doprinijeti korišćenju najbolje internacionalne prakse iz regiona i Evrope.

III. USKLAĐENOST SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije sa kojima je potrebno obezbijediti usklađenost Predloga zakona.

Direktiva 2013/36/EU od 26. juna 2013. godine o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i prudencijalnoj superviziji kreditnih institucija i investicionih društava, izmjenama i dopunama Direktive 2002/87/EZ i prestanku važenja direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ, koja se primjenjuje na kreditne institucije, se ne primjenjuje na kreditno garantne fondove. Ovo je zato što se kreditna institucija u Direktivi 575/2013 EP i ES od 26.06.2013. godine definiše kao društvo čija je djelatnost primanje depozita ili ostalih povratnih sredstava od javnosti i odobravanje kredita za sopstveni račun.

Od ostalih značajnijih akata, ukazujemo na Odluku br. 1080/2011/EU Evropskog parlamenta i Evropskog savjeta od 25. oktobra 2011. godine o odobravanju EU garancije Evropskoj investicionoj banci za gubitke po kreditima i garancijama za zajmove za projekte izvan Unije i stavljanju van snage Odluke br. 633/2009/EZ. Odluka se odnosi na odobrenje sredstava Evropskoj investicionoj banci od strane EU radi sprovođenja svojih aktivnosti u vezi sa kreditno-garantnim poslovima, što se takođe ne primjenjuje na kreditno garantne fondove u nacionalnim sistemima, pa ne postoji obaveza usklađivanja zakonskog teksta.

IV. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Predmet Predloga zakona je definisan **članom 1** kojim se uređuje način i postupak izdavanja garancija davaocima kredita, uključujući banke, lizing društva i mikrokreditne finansijske institucije, kao i osnivanje, djelatnost i poslovanje Kreditno-garantnog fonda Crne Gore koji će biti u skladu sa ekonomskim politikama Vlade Crne Gore.

Članom 2 se propisuje da Fond obezbjeđuje davaocima kredita garanciju za izdavanje tih kredita radi olakšanog pristupa dobijanja kreditnih sredstava korisnicima kredita, pri čemu se korisnicima kredita u smislu ovog zakona smatraju fizička lica koja obavljaju komercijalnu djelatnost na osnovu upisa u registar nadležnog organa uprave za određenu djelatnost kao i preduzetnici, mikro, mala i srednja preduzeća. Stavom 3 istog člana se propisuje da se pod kreditom podrazumijevaju kratkoročni i dugoročni

kreditu, kreditne linije, finansijski lizing i faktoring i drugi finansijski instrumenti koje davalac kredita može odobriti korisnicima kredita.

Članom 3 Predloga zakona propisana je rodna ravnopravnost jezika iz razloga što se propisi moraju pisati rodno osjetljivim jezikom, bilo korišćenjem rodno neutralne forme i riječi u muškom i ženskom rodu ili uvođenjem klauzule da se sve odredbe propisa podjednako odnose i na muškarce i na žene, na način da izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumjevaju iste izraze u ženskom rodu.

U Predlogu zakona se na dalje, reguliše postupak prijave davalaca kredita za korišćenje garancija koje izdaje Fond. Naime, **članom 4** se propisuje da ovi subjekti podnose prijavu Fondu, zatim neophodne dokumente koji moraju biti dostavljeni uz istu, kao i rok u kom Fond odlučuje o podnijetoj prijavi. Ukoliko odluka bude negativna, propisano je da se protiv iste može podnijeti tužba kod nadležnog suda.

U **članu 5** je propisan rok u kom su davaoci kredita dužni da zaključe ugovor o garanciji sa Fondom u roku od 15 dana od datuma odobravanja njihovog zahtjeva, kao krovni ugovor koji će regulisati međusobna prava i odnose strana, i propisano je da isti ugovor sadrži: uslove za izdavanje garancije, maksimalno garantovani iznos i rok važenja garancije, proceduru za stavljanje kredita pod garanciju, plaćanje naknada Fondu i način mijenjanja tih naknada, definisanje garantovanog događaja i postupka isplate za garantovane događaje, uslove za ustupanje potraživanja i način naplate ustupljenog potraživanja i druge podatke neophodne za zaključivanje tog ugovora.

Članom 6 se reguliše postupak obavješćavanja Fonda od strane davalaca kredita o namjeri da kredit obezbijede garancijom, što će se vršiti putem upravljačkog informacionog sistema Fonda. Osim toga, u ovom članu su propisani i uslovi koje kredit mora zadovoljiti da bi bio podoban za obezbjeđenje garancijom, pri čemu davaoci kredita odgovaraju za ispunjenost uslova kako tokom podnošenja zahtjeva za obezbjeđenje kredita garancijom, tako i tokom cijelog perioda trajanja garancije.

Naknade koje se plaćaju Fondu od strane davalaca kredita regulisane su **članom 7** Predloga zakona. Davalac kredita je dužan da nakon zaključivanja ugovora o garanciji uplati Fondu naknadu za izdavanje garancije, kao i da tokom godine, za svaki kvartal uplaćuje naknadu Fondu za održavanje garancije sve do nastupanja garantovanog događaja, prestanka važenja garancije ili u drugom slučaju definisanom ugovorom o garanciji. Iznosi naknada će se obračunavati na osnovu stanja garantovanog iznosa u momentu plaćanja naknade. Propisano je i da za slučaj da kredit bude otplaćen prijevremeno, a nakon plaćanja naknada za garanciju, davaoci kredita neće biti ovlašćeni da potražuju plaćene iznose naknada. U pogledu visine naknade, članom 8 se predviđa mogućnost izmjene naknada radi obezbjeđenja smanjenja rizika i održivosti Fonda, ali uz ograničenje da će se izmijenjene naknade odnositi samo za garancije koje će biti izdate nakon što promjena naknada stupi na snagu.

Fond, shodno **članu 8** Predloga zakona, može izdati Garanciju najviše do iznosa koji predstavlja maksimalni procenat garancije u odnosu na iznos glavnice kredita za koji se obezbjeđuje garancija, koji iznosi najviše 50 % (pedeset procenata) neotplaćene glavnice. Izuzetno, stavom 5 ovog člana je predviđena i mogućnost da Fond davaocu kredita može izdati garanciju do visine 80% neotplaćene glavnice kredita. Ova mogućnost je predviđena ukoliko je to opravdano radi sprječavanja negativnih učinaka nastalih usled ozbiljnih poremećaja na tržištu, kao što je to pandemija uzrokovana Covid-19. Takvi slučajevi će biti prethodno utvrđeni od strane Vlade Crne Gore i odobreni od strane Upravnog odbora Fonda, na privremeni period i za korisnike na koje je negativno uticao poremećaj tržišta. Stavom 2 su propisani limiti ukupnog garantovanog iznosa Fonda za pojedinačnog korisnika kredita odnosno pojedinačnog korisnika kredita i njegova povezana lica, uz definiciju povezanih lica u kontekstu ovog Predloga zakona. Regulisano je i pitanje odnosa izdatih garancija prema kapitalu fonda, koji ne smije iznositi više od 5, čime se ograničava nivo preuzetog rizika i osiguravaju izdate garancije Fonda i održivost.

Članom 9 se reguliše procedura za podnošenje zahtjeva od strane davaoca kredita za isplatu po osnovu garancije, te je predviđeno da ukoliko je davalac kredita raskinuo ugovor o kreditu sa korisnikom kredita i pokrenuo sva raspoloživa sredstva naplate potraživanja u skladu sa zakonom, a davalac kredita može podnijeti Fondu zahtjev za isplatu po osnovu garancije o kom će u zakonskom roku biti odlučeno. Fond zadržava pravo provjere zahtjeva kao i odluke davaoca kredita da kredit stavi pod garanciju, te pravo provjere da li je kredit ispunjavao uslove iz ugovora o garanciji da bi bio obezbijeđen istom. Fond ima pravo da u zakonom određenim slučajevima odbije isplatu garancije.

Davalac kredita ima pravo na prigovor na odluku iz člana 9, odnosno tužbu kod nadležnog suda, u skladu sa **članom 10**. Ukoliko Fond odobri isplatu garanciju, dužan je da u roku od 30 dana od donošenja takve odluke izvrši isplatu davaocu kredita.

S obzirom na to da je moguće da davalac kredita nakon isplate garancije naknadno naplati određena potraživanja od dužnika, **članom 11** je propisano da će Fond imati pravo na srazmjerni dio naplaćenih sredstava, prema utvrđenom procentu garancije.

Članom 12 Predloga zakona propisuje se da je Fond nezavisno, neprofitno pravno lice koje se osniva na neodređeno vrijeme. Dodatno, ovim članom se reguliše njegov naziv, sjedište kao i upis u registar kod CRPS.

U **članu 13** se eksplicitno propisuju djelatnosti Fonda, i to prevashodno, izdavanje garancija, ali i investiranje sredstava u depozite i obaveznice i druge investicione instrumente na domaćem i međunarodnom finansijskom tržištu.

Članovima 14, 15 i 16 se reguliše pitanje početnog kapitala Fonda, kao i struktura kapitala koji će se sastojati od početnog kapitala, neopozivih donacija ili grantova, neraspoređene dobiti iz prethodnih godina i drugih izvora sredstava propisanih Statutom Fonda, kao i pitanje minimalnog kapitala Fonda. Članom 17 je još

propisano i da će Fond kontinuirano pratiti parametre svog poslovanja, i preduzeti zakonom propisane mjere u cilju održavanja minimalnog nivoa kapitala, koeficijenta multiplikacije i likvidnosti Fonda.

Član 17 propisuje strogu i konzervativnu investicionu politiku Fonda koja se uređuje Statutom i politikom investiranja Fonda.

Članom 18 je regulisano pitanje odgovornosti Fonda, koji odgovara svojom imovinom.

Članom 19 se utvrđuje unutrašnja struktura Fonda, i propisuje se da će organi Fonda biti Upravni odbor i Izvršni direktor.

Članom 20 je definisano da će se Upravni odbor sastojati od pet članova i to, po jedan predstavnik organa državne uprave nadležnog za ekonomske poslove, jednog predstavnika nadležnog za poslove finansija i tri nezavisna člana koji će se birati putem javnog konkursa. Vlada će obrazovati komisiju za izbor nezavisnih članova Upravnog odbora, koja će imenovati dva predstavnika, od kojih će jedan biti predsjedavajući Komisije, i tri predstavnika iz reda donatora u Fondu ili reda institucija koji su finansijski podržali osnivanje Fonda. Nakon provjere ispunjenosti uslova, komisija će izabrati tri kandidata za pozicije nezavisnih članova Upravnog odbora, koje će imenovati Vlada.

U **članu 21** su propisani uslovi za imenovanje članova Upravnog odbora, koji pored opštih, mora ispunjavati i zakonom određene posebne uslove, prilagođene ovoj funkciji i djelatnosti Fonda.

U **članu 22** su decidno propisani uslovi za imenovanje nezavisnih članova Upravnog odbora, koji pored opštih, mora ispunjavati i zakonom određene posebne uslove, prilagođene ovoj funkciji i djelatnosti Fonda.

Članom 23 Predloga zakona su jasno propisana ovlašćenja i nadležnosti Upravnog odbora, koji može imati, osim navedenih, i druga ovlašćenja i obaveze propisane Statutom i opštim aktima Fonda.

Članom 24 se predviđaju razlozi za razrješenje članova Upravnog odbora kao i razlozi za razrješenje cjelokupnog Upravnog odbora.

Članom 25 se reguliše imenovanje Odbora za rizike i Revizorskog odbora koji odgovaraju Upravnom odboru.

Odredbama članova **26, 27, 28 i 29** se reguliše imenovanje Izvršnog direktora Fonda, trajanje njegovog mandata, uslovi za imenovanje, njegove nadležnosti, kao i slučajevi u kojima isti može biti razriješen.

Članom 30 Predloga zakona su opisana prava, obaveze i pravna zaštita zaposlenih u Fondu, definisano je da je za zaposlene u Fondu i nezavisne članove Upravnog odbora isključena primjena zakona koji se odnosi na zarade u javnom sektoru. Takođe ograničava se odgovornost članova odbora, izvršnog direktora i zaposlenih u Fondu.

Član 31 propisuje da je Fond dužan da uspostavi sistem upravljanja rizicima i sistem interne kontrole u cilju očuvanja efikasnosti i efektivnosti poslovanja. Dodatno, predviđeno je šta navedeni sistemi upravljanja rizicima i interne kontrole minimalno obuhvataju, a predviđeno je i da sistem interne kontrole prvenstveno obuhvata kontrolu upravljanja i kontrolu računovodstva.

Članom 32 se definišu obaveze Fonda u pogledu finansijskog izvještavanja, odnosno istim se propisuje trajanje finansijske godine, dužnost vođenja finansijskih iskaza u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo, te dužnost objavljivanja istih iskaza na internet stranici Fonda. Fond je dužan da dostavlja finansijske iskaze u skladu sa zahtjevima Vlade Crne Gore i Centralne banke Crne Gore.

Član 33 definiše zahtjeve u pogledu izvještavanja Centralnoj banci Crne Gore. Fond je dužan da obezbijedi eksternu reviziju godišnjih finansijskih izvještaja i konsolidovanih finansijskih izvještaja u skladu sa zakonom kojim se uređuje revizija, što je detaljno regulisano **članom 34**.

Članom 35 je regulisano pitanje saradnje Fonda i izvještavanje prema drugim institucijama koji su od značaja za njegovo poslovanje, kao i dužnost davalaca kredita da obezbijede sve potrebne informacije koje Fond traži. Ustanovljena je i dužnost Fonda da dostavlja godišnje revizorske izvještaje, godišnje izvještaje o poslovanju kao i kvartalni i godišnji zbirni izvještaj o svom garantnom portfelju Vladi i donatorima, u rokovima definisanim Predlogom zakona.

Član 36 navodi da kontrolu upravljanja rizicima i funkcionisanja sistema internih kontrola Fonda vrši Centralna banka, u skladu sa propisanim smjernicama.

Član 37 definiše da neposrednu kontrolu Fonda vrši Centralna banka, u skladu sa propisanim smjernicama.

Član 38 propisuje da Centralna banka priprema i dostavlja izvještaj o svojoj kontroli, sa preporukama Fondu, proceduru u skladu sa kojom Fond može dostaviti komentare na izvještaj i mogućnost izmjene izvještaja.

Član 39 opisuje moguće mjere koje se mogu izreći na osnovu izvještaja o kontroli.

Nadzor nad radom Fonda vrši organ državne uprave nadležan za poslove ekonomije kako se propisuje u **članu 40** Predloga zakona.

Član 41 Predloga zakona propisuju se rokovi u kojim će biti formirana komisija za izbor, i rok u kom će Fond početi sa radom, imenovati članove Upravnog odbora, donijeti statut i imenovati Izvršnog direktora.

Članom 42 propisuju se rokovi za obezbjeđivanje kapitala Fonda.

Članom 43 propisuju se rokovi za usvajanje akata Centralne banke Crne Gore.

Članom 44 Predloga zakona propisano je da ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

V. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona izdvajaju se posebna finansijska sredstva iz Budžeta Crne Gore u ukupnom iznosu od 10.600.000 eura. Sredstva će se obezbijediti u budžetu za 2025. godinu u iznosu od 5.600.000,00 eura i u budžetu za 2026. godinu u iznosu od 5.000.000,00 eura.

VI. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Predlaže se donošenje Zakona o Kreditno-garantnom fondu Crne Gore po hitnom postupku, u skladu sa članom 151 Poslovnika Skupštine Crne Gore, iz razloga što je osnivanje Kreditno-garantnog fonda Crne Gore predviđeno u okviru Mjera podrške privredi i građanima još u aprilu 2021. godine, kao dio Vladine ekonomske platforme za oporavak crnogorske ekonomije.

OBRAZAC

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ PROPISA	Ministarstvo ekonomskog razvoja
NAZIV PROPISA	Predlog zakona o Kreditno garantnom fondu Crne Gore
1. Definisanje problema - Koje probleme treba da riješi predloženi akt? - Koji su uzroci problema? - Koje su posljedice problema? - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?	
UVOD: Uspješan i funkcionalan Kreditno – garantni fond je od ključne važnosti, što je navelo predstavnike Vlade Crne Gore (Ministarstvo ekonomskog razvoja i Ministarstvo finansija) da zatraže podršku od međunarodnih organizacija, kako bi se uspostavile konkretne procedure i operacije Fonda u skladu sa najboljom međunarodnom praksom. Tehnička podrška koju je pružila EBRD-a omogućava brže pokretanje garantnog fonda u Crnoj Gori, istovremeno osiguravajući da isti bude efikasan i efektivan uz snažno upravljanje i nadzor. Ovo će obezbijediti dugoročnu platformu za druge međunarodne finansijske institucije, uključujući EBRD, za saradnju sa garantnim fondom i potencijalno objezbediti više resursa za ekonomski oporavak i razvoj. Ovi ciljevi su u skladu sa strategijom EBRD -a i postojećim angažovanjem u Crnoj Gori, sa fokusom na povećanju konkurentnosti i otpornosti ekonomije. - Koje probleme treba da riješi predloženi akt? Ovim zakonom uređuje se izdavanje garancija kreditnim institucijama za pokrivanje kreditnog rizika prilikom finansiranja preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća, osnivanje, djelatnost i poslovanje Kreditno-garantnog fonda Crne Gore. Niz indikatora potvrđuje da se preduzetnici, mikro i mala preduzeća suočavaju sa poteškoćama i preprekama u pristupu finansijama u Crnoj Gori. Usljed strogih propisa, poslovne banke imaju visoke standarde upravljanja kreditnim rizikom koje preduzetnici, mikro, mala i srednja preduzeća generalno veoma teško postižu. Preduzetnici, mikro i mala preduzeća često nemaju dovoljno resursa da ispune ove zahtjeve, nemaju adekvatan kolateral, i/ili nemaju dovoljan kapacitet finansijskog upravljanja, niti adekvatnu kreditnu istoriju ili rezultate poslovanja. Uspostavljanjem nezavisne i stalne institucije, KGFCG će se nositi sa ovim izazovima smanjenjem rizika od kreditiranja MMSP i preduzetnika kroz pružanje djelimičnih rizičnih garancija za kredite finansijskih institucija. Garancije zajma mogu pružiti dodatnu sigurnost kako bi se povećao kreditni rezultat zajmoprimca i istome pomoglo u kompenzovanju kreditne istorije, dosadašnjeg iskustva i zahtjeva za kolateralom.	

- **Koji su uzroci problema?**

Crna Gora je mala privreda orijentisana na usluge u kojoj dominiraju mikro i mala preduzeća. U 2024. godini 99,10% aktivnih preduzeća bila su mikro, mala i srednja preduzeća (MMSP), koja su zapošljavala 82,% radne snage i ostvarila doprinos u iznosu od 66,% neto prihoda. MMSP mogu ostvariti svoj puni potencijal samo ako imaju adekvatan pristup finansijskim sredstvima neophodnim za pokretanje i razvoj svog poslovanja. Ograničen pristup finansijama, posebno za preduzetnike i MMSP, predstavlja izazov u većini ekonomija u razvoju, uključujući Crnu Goru. Pandemija COVID-19 dodatno je pogoršala ove probleme i stvorila krizu likvidnosti i opstanka za veliki broj preduzeća i ugrozila zapošljavanje i prihode. Prevazilaženje ovog izazova može stimulisati razvoj crnogorske ekonomije, kako u odgovoru na krizu, tako i na duži rok.

Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD) podržala je Vladu Crne Gore u određivanju ključnih specifikacija i zahtjeva za Kreditno garantni fond Crne Gore (KGFCG) kako bi se za MMSP značajno povećao pristup finansiranju od strane finansijskih institucija. KGFCG je dizajniran kao trajan, nezavisan i održiv, u cilju pomoći finansijskim institucijama da iskoriste svoj višak likvidnosti bezbjedno i profitabilno za finansiranje i otvaranje novih radnih mjesta, kvaliteta proizvoda, prihoda i izvoza.

Uzroci:

- Ograničen pristup finansijskim sredstvima neophodnim za pokretanje i razvoj svog poslovanja
- Kreditna nesposobnost
- Neblagovremeno izvršavanje finansijskih obaveza
- Nedovoljni kreditni plasman preduzećima
- Stroge procedure odobravanja kredita
- Odsustvo „poslovnih anđela“ i privatnih fondova za finansiranje rizičnog kapitala.

- **Koje su posljedice problema?**

MMSP i preduzetnici imaju poteškoća u pristupu finansijama uglavnom zbog sljedećih prepreka:

- Prihodi, novčani tok i likvidnost mnogih preduzeća su naglo smanjeni usljed pojave COVID-19 virusa, zbog čega imaju ograničenja i poteškoće prilikom oporavka;
- Nedovoljan kolateral;
- Nedovoljna evidencija performansi i kreditna istorija;
- Komercijalne banke su više fokusirane na srednja i velika preduzeća sa solidnom kreditnom istorijom, profesionalnim menadžmentom i kolateralom za nekretnine;

- **Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?**

Kao što je i kod odgovora na prethodno pitanje navedeno, oštećeni subjekti su u najvećoj mjeri preduzetnici, mikro, mala i srednja preduzeća. Problem je najvidljiviji kod klijenata koji nemaju dovoljno sredstava obezbjeđenja, imaju ograničenu evidenciju i/ili kreditnu istoriju i slično.

- **Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa (“status quo” opcija)?**

Otežan pristup finansijskim sredstvima je jaz koji postoji između ponude i tražnje za novcem u datim okolnostima. Postoje brojni razlozi koji utiču na to da pristup finansijskim sredstvima bude teži za MMSP, u odnosu na velika preduzeća. Za razliku od velikih preduzeća, koja imaju pristup

tržištu kapitala, većini MMSP tržište kapitala nije dostupno, pa se sredstva moraju tražiti iz drugih izvora, najčešće iz kredita. Imajući u vidu navedeno, u slučaju neosnivanja Kreditno – garantnog fonda Crne Gore (koji nije moguć bez usvajanja predloženog zakonskog rješenja) problem otežanog pristupa finansijskim sredstvima kada su u pitanja MMSP i preduzetnici bi se dodatno produbio i prolongirao.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**

Ovim zakonom osniva se Kreditno garantni fond Crne Gore (u daljem tekstu: KGFCG) i utvrđuju se njegova ovlašćenja, struktura, način upravljanja, poslovi, funkcionisanje, djelokrug, politika i procedura za izdavanje Kreditnih garancija. KGFCG ima položaj nezavisnog, samostalnog pravnog lica sa pravima, obavezama i odgovornostima ustanovljenim ovim Zakonom i Statutom KGFCG.

KGFCG se osniva kako bi se olakšao i povećao pristup finansijskim sredstvima za mikro, mala i srednja preduzeća i preduzetnike u Crnoj Gori u cilju stvaranja novih radnih mjesta, povećanja lokalne proizvodnje i usluga posebne vrijednosti, unapređenja tržišnog balansa i povećanja prilika za finansiranje Kvalifikovanih zajmoprimaca.

Cilj izdavanja garancije je omogućavanje preduzetnicima, mikro, malim i srednjim preduzećima da zaključe ugovor o kreditu, lizingu ili drugom finansijskom instrumentu sa kreditnom institucijom, koji zbog svog lošeg kreditnog rejtinga ne bi mogli da zaključe. Kreditnom institucijom smatra se privredno društvo čija je djelatnost primanje depozita ili drugih povratnih sredstava od javnosti i odobravanje kredita za svoj račun.

- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

Imajući u vidu da se Zakonom uređuje osnivanje Kreditno-garantnog fonda kojim će se, kako je i gore navedeno, olakšati MMSP da pristupe novčanim sredstvima, možemo reći da postoji usklađenost kod ciljeva kada su u pitanju **Strategija razvoja MSP 2022-2026. godina** i kao i sa Srednjoročnim programom rada Vlade Crne Gore 2024-2027. godina. Uspostavljanje KGF-a predstavljaće snažnu finansijsku podršku razvoju i jačanju mikro, malih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**
- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**

mu potrebne za praćenje rizika finansijskih institucija i garantovanih portfelja (uključujući pol vlasnika, sektor, region, iznos zajma, rok zajma, svrhu zajma, itd.).

Propis neće izazvati dodatne troškove građanima i privredi.

Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.

Mehanizmi kreditne garancije obično obezbjeđuju instrumente za ublažavanje rizika privatnim komercijalnim zajmodavcima, sa ciljem povećanja pristupa finansijama za preduzeća (obično MMSP i preduzetnike). Dobro osmišljeni i implementirani kreditno – garantni fondovi olakšavaju finansiranje preduzećima koja imaju poteškoća da dobiju finansijska sredstva i koja ne posluju na zadovoljavajućem nivou, ali su ipak vrijedna dobijanja kredita. U tom kontekstu potencijalni troškovi koji bi mogli nastati za MMSP ukoliko se odluče na ovakav aranžman sa bankom u potpunosti će biti opravdani. Odnosno, benefiti za MMSP mnogo su veći od troškova.

Tokom faze 1, kao dio inicijalne analize, konsultanti su održali sastanke sa sedam komercijalnih banaka, dvije lizing kompanije, tri MFI i Centralnom bankom Crne Gore, koje predstavljaju većinu imovine i zainteresovanih strana u finansijskom sektoru. Sve finansijske institucije su potvrdile potrebu za Kreditno garantnim fondom, kako bi se prevazišle prepreke i stimulisale kreditiranje širokog spektra zajmoprimaca/klijenta, kao i njihov entuzijazam za saradnju sa takvom institucijom. Sve finansijske institucije su iskazale povjerenje da će KGFCG povećati njihovu bazu klijenata i kreditne portfelje, i generisati više prihoda i profita.

Formiranjem KGF doći će do eliminisanja dupliranja procedura, kao i do skraćivanja vremena trajanja procedura. Finansijske institucije imaće direktan odnos sa preduzećima.

Najveća podrška od KGF-a očekuje se kod finansiranja klijenata koji nemaju dovoljno sredstava obezbeđenja, imaju ograničenu evidenciju i/ili kreditnu istoriju, start-up preduzeća, preduzeća u vlasništvu žena i projekte u poljoprivredi, turizmu, IT i drugim inovacijama.

Kreditna institucija, lizing društvo i mikrokreditna finansijska institucija dužna je da, u roku od pet dana od dana zaključenja ugovora sa korisnikom kredita, preko informacionog sistema Fonda, podnese zahtjev za obezbeđenje tog kredita garancijom.

Način podnošenja i odobrenja zahtjeva za obezbeđivanje kredita garancijom utvrđuje se ugovorom o garanciji i opštim aktima Fonda.

- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija?

Propisom se uređuje osnivanje i funkcionisanje Kreditno garantnog fonda koji će podržati i omogućiti lakši pristup finansijama već postojećih učesnika na tržištu. Osim toga, banke će kroz garantovane aranžmane sa KGF biti u mogućnosti da podrže start up preduzeća, žensko preduzetništvo i sl., čime će bez sumnje doći do formiranja novih privrednih subjekata i jačanja konkurencije. Navedeno će u srednjem i dugom roku dovesti do povećanja zaposlenosti.

-Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Propis neće izazvati biznis barijere niti uključuje administrativna opterećenja. Imajući u vidu sve gore navedeno propis će pozitivno uticati na MMSP i doprinijeće eliminisanju jedne od najčešće prijavljenih barijera od strane privrede – pristup finansijskim sredstvima.

U cilju preciznog utvrđivanja i identifikacije potencijalnih korisnika KGFCG-a a na osnovu biznis plana dostavljenog od strane konsultanske kuće Crimson Cap.(uključujući njihovu veličinu i profil), sprovedena analiza na nivou prihoda mikro preduzeća pokazala je da:

- je 54,31% mikro preduzeća imalo manje od 10.000 eura prihoda u 2023. godini;
- je 82,64% mikro preduzeća ostvarilo manje od 100.000 eura prihoda u 2023. godini.

Na osnovu analize i uporednog iskustva uspešnih KGF-ova profil tipičnog potencijalnog korisnika KGFCG-a su:

- mikro i mala preduzeća i preduzetnici;
- preduzeća sa godišnjim prihodom od 50.000 do 100.000 eura;
- Preduzeće sa 5 do 10 zaposlenih.

Naravno, MMSP i preduzetnici sa većim godišnjim prihodima i više zaposlenih će imati pravo da budu korisnici KGFCG-a, ali manja preduzeća obično imaju najviše poteškoća u pristupu finansijama.

Aktivni kreditno garantni fondovi u regionu

Garantni fond	Federacija (Bosna i Hercegovina)	Republika Srpska (Bosna i Hercegovina)	Vojvodina (Srbija)	Kosovo
Osnovan:	Odlukom 2020. godine	Zakonom, lex specialis, 2012. godine	Odlukom 2003. godine	Zakonom, lex specialis, 2016. godine (Crimson Capital Corp.)
Organizaciona forma:	Dio Razvojne banke Federacije BiH	Pravno lice, U vlasništvu države	Pravno lice (nedefinisan oblik), osnovala država (pokrajina)	Nezavisna javna institucija
Operacionalizacija:	Kroz poslovanje sa bankama, određivanje limita sa bankama	Direktno sa Krajnjim klijentima, proces odobravanja u garantnom fondu, posle odobrenja banke.	Direktno sa krajnjim klijentima – javnim pozivom sa konkretnim programom, nakon odobrenja banke	Kroz poslovanje sa bankama, određivanje limita sa bankama. Klijenti sarađuju samo sa finansijskim institucijama, ne i sa Fondom.
Finansiranje:	Preusmjeravanjem depozita Vlade, koji se drže u Razvojnoj banci.	Vlada	Vlada	Vlada, međunarodne finansijske institucije i donatori – stalni kapital i operativni grantovi.
Koeficijent multiplikacije	5 (set by Law)	3 (set by Law)	2 (2020)	5 (set by Law)
Garantovani limiti:	Do 50%	Do 70%	Nivo pokrivenosti je definisan Godišnjim programom rada. Za 2021. godinu - granice su od 30% do 100%.	Do 50% za stalni fond i do 80% za jednu godinu što je u okviru COVID programa za oporavak
Web sajtovi:	https://rbfbih.ba/posebna-ponuda/garancijski-fond-federacije-bih/	https://garantnifondsr.org/	http://garfond.rs/	http://www.fondikgk.org/

Fond može kreditnoj instituciji izdati garanciju do visine garantovanog iznosa koji predstavlja maksimalni procenat garancije neotplaćene glavnice kredita koji se pokriva garancijom, a koji iznosi najviše 50 % neotplaćene glavnice.

Fond će pratiti svoj portfelj izdatih garancija i učinka svog portfelja, radi održavanja kvaliteta portfelja, održavanja koeficijenta multiplikacije u propisanim granicama i postizanja svoje održivosti. U slučaju da je trend takav da postoji rizik da kapital padne ispod minimalnog kapitala ili da bude ugrožena likvidnost Fonda ili ako koeficijent multiplikacije bude preko 5, Izvršni direktor Fonda je dužan da:

- 1) smanji dodijeljene limite garancija; i/ili
- 2) poveća naknade za izdate garancije davaocima kredita sa rastućim udjelom nekvalitetnih kredita;
- 3) u slučaju umanjena minimalnog kapitala, prestane da izdaje nove garancije sve dok koeficijent multiplikacije ne bude manji od 5; i/ili
- 4) prikupe dodatni kapital.

5.Procjena fiskalnog uticaja

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?**
- **Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.**
- **Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.**
- **Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?**
- **Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?**
- **Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?**
- **Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.**
- **Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.**
- **Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?**
- **Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.**

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?**

Početni kapital Fonda iznosi 10.600.000,00 eura.

Početni kapital Fonda obezbjeđuje Vlada Crne Gore.

- **Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.**

Obezbjeđenje finansijskih sredstava planirano je tokom određenog vremenskog perioda koji obuhvata dvije fiskalne godine, 2025-2026. godina.

Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.

Propis neće izazvati međunarodne finansijske obaveze.

- **Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?**

Sredstva su planirana iz tekuće budžetske rezerve za 2025. godinu.

- **Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?**

Usvajanjem propisa neće se stvoriti osnova za donošenje podzakonskih akata. Nakon osnivanja KGFCG navedenim propisom, dalje funkcionisanje i operacionalizacija Fonda urediće se statutom, pravilnicima i sl.

- **Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?**

Implementacijom propisa indirektno bi moglo doći do povećanja prihoda za budžet Crne Gore kroz povećanje broja MMSP, otvaranja novih radnih mjesta, dodatnim prihodima od poreza i sl.

- **Objasni metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.**

Metodologija kojom se došlo do obračuna rashoda zasnovana je na projekcijama eksperata, detaljnoj analizi konsultanata i uporednoj praksi zasnovanoj na analizi regiona, kreditno garantnih fondova u okruženju i sl. Ovom prilikom izvršena je detaljna analiza i tržišta u CG, kao i struktura i pristup finansijskim sredstvima MMSP.

Kapital Fonda se sastoji od:

- 1) početnog kapitala, koji postaje isključiva, trajna imovina Fonda;
- 2) **neopozivih donacija ili grantova datih Fondu koji postaju isključiva, trajna imovina Fonda;**
- 3) Neraspoređenog viška iz prethodnih godina; i
- 4) drugih izvora sredstava propisanih statutom Fonda.

- **Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?**

Predstavnici Ministarstva finansija su nakon dodatnog razmatranja predloga zakona iz 2022. godine imali komentare, koji su sadržali proceduralne i tehničkih pojedinosti za unapređenje predmetnog dokumenta.

- **Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Objasni.**

Prihvaćene su i uključene u tekst propisa dodatne sugestije Ministarstva finansija koje su se odnosile na uvođenje kontrole od strane CBCG posebno dijela koji se odnosi na kontrolu upravljanja rizicima i interne kontrole od strane Centralne banke Crne Gore.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertna podrška i ako da, kako.**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).**
- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Objasni.**

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertna podrška i ako da, kako.**

Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD) pružila je tehničku podršku Ministarstvu ekonomskog razvoja u određivanju ključnih specifikacija i zahtjeva neophodnih za osnivanje Kreditno-garantnog fonda Crne Gore, koji bi stimulisao lokalne finansijske institucije da na siguran način iskoriste postojeći višak likvidnosti za finansiranje MMSP-a i preduzetnika, koji imaju poteškoća u obezbjeđivanju finansija i nemaju dovoljno sredstava, što uključuje i relativno nova preduzeća bez dugogodišnjeg iskustva, bez dovoljnog kolaterala itd.

- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).**

Tokom izrade RIA obrasca u 2025. godini nisu konsultovane zainteresovane strane ali sve sugestije dobijene tokom trajanja javne rasprave, okruglog stola i svih konsultacija i diskusija tokom održanih sastanaka tokom 2021 i 2022. godine, inkorporirane su u RIA obrazac. Dodatno, u periodu april-decembar 2024. godine predstavnici Ministarstva ekonomskog razvoja održali su više konsultativnih sastanaka sa predstavnicima Ministarstva finansija i Centralne banke Crne Gore, gdje su predstavnici MF-a i CBCG-a dostavili komentare, koji su pored proceduralnih i tehničkih pojedinosti, sadržali i sugestije kojima se smatra izuzetno važnim da se predmetnim zakonom uredi upravljanje rizicima kojima će KGF biti izložen u svom poslovanju i kontrola poslovanja KGF-a, što u prvobitnom predlogu zakona iz 2022.godine nije bilo uzeto u obzir. Takođe, tekst nacrat zakona je dodatno unaprijeđen i u dijelu koji se odnosi na dio postupka za pristup sredstvima fonda i uslova za izdavanje garancija.

-Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

Ministarstvo ekonomskog razvoja je, na osnovu čl. 14 i 15 Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija ("Službeni list CG", broj 41/18), uputila Nacrt zakona o Kreditno garantnom fondu na Javnu raspravu. Javna rasprava je trajala 20 dana, u periodu od 30. novembra do 20. decembra 2021. godine.

Cilj Javne rasprave je bio upoznavanje javnosti sa tekstom Zakona, kao i dalje uključivanje predstavnika banaka, privatnog sektora, stručne i šire javnosti u proces kreiranja i unapređenja teksta Zakona.

Javni poziv za učešće u Javnoj raspravi upućen je organima, organizacijama, udruženjima, pojedincima medijima i svim zainteresovanim stranama, objavljivanjem na web stranici Ministarstva ekonomskog razvoja i na portalu e-uprave, dana 30.11.2021. godine, kako bi se uključili u javnu raspravu i pružili svoj doprinos unapređenju kvaliteta teksta Zakona o Kreditno garantnom fondu a sve u cilju omogućavanja adekvatnog uvida i davanja prijedloga, komentara i sugestija na ovaj propis.

Javna rasprava, u trajanju od 20 dana od dana objavljivanja javnog poziva, zaključena je 20. decembra 2021. godine.

U srijedu, 15. decembra 2021. godine, u okviru Javne rasprave o Nacrtu zakona o Kreditno garantnom fondu, održan je okrugli sto u staroj zgradi Vlade, koji je organizovalo Ministarstvo ekonomskog razvoja.

Okruglom stolu su prisustvovali predstavnici sljedećih institucija: *Ministarstvo ekonomskog razvoja, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava, Unija poslodavaca Crne Gore, Investiciono razvojnog fonda, CKB, Addiko i ERSTE banke. Okruglom stolu prisustvovali su i predstavnici EBRD-a i Crimson Capitala – stručni konsultanti.*

Tokom trajanja javne rasprave, a u cilju unapređenja teksta Nacrta, komentare i sugestije dostavili su predstavnici Centralne banke Crne Gore, NLB banke, Agencije za nadzor osiguranja, AmCham, Privredna komora, Udruženje banaka i Unija poslodavaca. Od ukupno 39 komentara/sugestija implementirano je u potpunosti ili djelimično 13, dok je 21 odbijeno i na ostatak je dat odgovor. Izvještaj sa javne rasprave na temu Predloga zakona o Kreditno – garantnom fondu dostupan je na linku <https://www.gov.me/cyr/clanak/izvjestaj-sa-javne-rasprave-na-temu-nacrta-zakona-o-kreditno-garantnom-fondu>

Nova Javna rasprava nije organizovana tokom 2024. godine jer se radi o zakonskom rješenju koje suštinski nije mjenjano u odnosu na ono iz 2022.godine, osim u dijelu preciznijeg formulisanja određenih odredbi i uvođenja odredbi koje se odnose na kontrolni mehanizam od strane CBCG.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Za sada nisu prepoznate prepreke za implementaciju propisa.

- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?

Šire upoznavanje javnosti sa značajem osnivanja i funkcionisanja KGFCG, adekvatna promocija benefita i razloga za osnivanje KGFCG. Transparentnost i nezavisnost u radu Fonda, kojim će se stvoriti konkretna osnova za jačanje saradnje sa kreditnim institucijama.

- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?

Glavni indikatori prema kojem će se mjeriti implementacija propisa su broj radnih mjesta, garantovanih zajmova, broj podržanih preduzeća i sl.

- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Ministarstvo ekonomskog razvoja kao predlagač propisa zaduženo je za sprovođenje i evaluaciju primjene propisa.

Datum i mjesto

28. 03.2025.godine, Podgorica

Starješina
Nik Grelušajnik Ministar
Nik
Ministarstvo ekonomskog razvoja
PODGORICA